

4 SPORTSKA INFRASTRUKTURA

Prilikom analize kvaliteta nekog složenog kibernetičkog sistema, a takvim se može (i mora) smatrati sistem sporta u AP Vojvodini, važno je sagledati i materijalne elemente važne za njegovo funkcionisanje. U kontekstu ove studije, kao najznačajniji strukturni elementi, izdvojeni su: (1) sportski objekti, (2) kapaciteti za dijagnostiku treniranosti sportista i (3) izdavačka delatnost u sportu.

4.1. SPORTSKI OBJEKTI

Osnovi uslov za sprovođenje aktivnosti iz oblasti sporta, fizičkog vaspitanja i rekreacije je postojanje dovoljnog broja sportskih objekata. Nije, međutim, važan samo njihov dovoljan broj, već i da ti objekti zadovoljavaju propisane uslove (u pogledu dimenzija i bezbednosti, sanitarno-higijenske, protivpožarne, instalaciono-tehničke i dr.) kako bi se u njima mogle obavljati sportske aktivnosti. Bez objekta je nemoguće bilo šta raditi u sportu. Obezbeđenje ovog uslova zahteva izdvajanje velikih materijalnih sredstava koja, po pravilu, ne mogu da obezbede sâmi korisnici (sportski klubovi, organizacije, pojedinci). Uzme li se u obzir neophodnost sportskih objekata, kao i njihova deficitarnost, jasno je da rešavanje ovog infrastrukturnog problema traži velika budžetska izdvajanja.

Sportski objekat u tehničko-arhitektonskom smislu podrazumeva sve prostore i površine otvorenog ili zatvorenog građevinskog oblika, namenjene sprovođenju različitih aktivnosti – treniranja, takmičenja, rekreativnog vežbanja, zabave (uključujući i prateće aktivnosti, pomoćne

prostorije, gledalište i drugo). Sa šireg aspekta posmatrano, sportski objekti su resursi proizvodnje sportskih, rekreativnih, zabavnih programa koji obuhvataju sve prostore, građevine, zalihe i opremu. Sportski objekti mogu da budu projektovani i izgrađeni za posebne namene kao što su bazeni za plivanje ili projektovani za samostalno usmerenu ili spontanu aktivnost kao što su parkovi, ili samo prirodni resursi pristupačni većini ljudi (obale reka i jezera, šume, plaže, planine). Mogu biti projektovani i izgrađeni kao višenamenski kompleksi sa raznovrsnom opremom i instalacijama kao što su sportske hale, stadioni, rekreativni centri, školski objekti za fizičko vaspitanje.

O objektima za fizičku kulturu na teritoriji AP Vojvodine ima malo podataka. Pokrajinski zavod za statistiku je poslednji put 1974.godine publikovao podatke o školskim objektima za fizičku kulturu, a Zavod za fizičku kulturu Vojvodine, na osnovu dobijenih podataka, sačinio analizu stanja 1977.godine. Ovakva podela na školske i vanškolske objekte je tada bila veoma nepovoljna, jer se problem prostora za vežbanje rešavao zajednički između škola, klubova i građana.

Zakonom o fizičkoj kulturi SAP Vojvodine je bilo određeno da evidenciju objekata fizičke kulture vode opštinski organi uprave nadležni za poslove iz oblasti fizičke kulture. Pravilnikom o načinu vođenja evidencije objekata Pokrajinskog sekretarijata za obrazovanje nauku i kulturu, bila je propisana sadržina i način vođenja evidencije (Pravilnik donet 1979. godine). Evidencija se vodila za sve objekte, bez obzira ko je vlasnik, ko njima upravlja ili ko ih koristi.

Matična služba Zavoda za fizičku kulturu Vojvodine je vodila registar objekata fizičke kulture za celu AP Vojvodinu. Prikupljanje podataka je započelo 1980. a dovršeno 1983. godine. Nakon prikupljanja podataka i njihovog sređivanja, Zavod za fizičku kulturu Vojvodine je izradio Adresar objekata po opštinama, na osnovu kojeg se tačno može utvrditi da li je neki objekat obuhvaćen evidencijom i ovom analizom.

4.1.1. STANJE SPORTSKIH OBJEKATA U AP VOJVODINI

Osnovna misija projekta izrade strategije sporta AP Vojvodine u oblasti sportske infrastrukture je dostizanje optimalnog standarda usklađenog prema standardima EU za sprovođenje programa sportskih aktivnosti šire zajednice, kroz sportske i poslovne procese i obezbeđenje uslova za razvoj vrhunskog sporta, kao dela nacionalnog identiteta.

Pozivajući se na nacionalnu strategiju razvoja sporta u Srbiji napravljena je generalna klasifikacija sportskih objekata:

- ✓ Školski sportski objekti (fiskulturne sale i otvoreni sportski tereni)
- ✓ Sportski centri (kompleksi zatvorenih i otvorenih sportskih terena)
- ✓ Specijalni sportski objekti (pokrivaju potrebe jednog sporta, npr. fudbalski stadion, razini otvoreni sportski tereni, zgrada veslačkog kluba, itd.)
- ✓ Adaptirani prostori za vežbanje.

U proteklom periodu korišćeni su podaci Pokrajinskog zavoda za sport i Sekretarijata za sport i omladinu AP Vojvodine. Prikupljene su sve raspoložive informacije iz svih opština Vojvodine o sportskim objektima. Izveštaj za svaku opštinu sadrži sledeće osnovne pokazatelje:

1. broj stanovnika
2. broj naseljenih mesta
3. broj mesnih zajednica
4. broj škola (osnovne i srednje)
5. broj školskih sala i hala
6. broj sportskih centara
7. broj školskih terenabroj bazena
8. broj sportskih objekata (separatno: stadioni, kuglane, streljane, teniski tereni)
9. broj otvorenih terena.

Podaci su prikupljeni pomoću intervjua ili upitnika koje su sproveli anketari ili osobe iz lokalnih samouprava zaduženi za oblast sporta. Važno je napomenuti da je od momenta prikupljanja podataka došlo do nekih promena na terenu, ali je sigurno da su prikupljeni podaci validni za analizu i da su omogućili zaključivanje sa visokim stepenom verovatnoće. Analiza stanja je zasnovana na:

1. objektivnom prikazu postojećeg stanja
2. utvrđenim potrebama i zahtevima korisnika
3. uočenim nedostacima aktuelne prakse u oblasti finansiranja, upravljanja i korišćenja.

Uzimajući u obzir prve rezultate istraživanja može se konstatovati da je većina objekata u Vojvodini, posle dužeg vremena bez značajnijih

ulaganja u izgradnju i adaptaciju, stara, dotrajala, u nezavidnom stanju, i u većini slučajeva tehnološki prevaziđenom upotrebnom vrednošću.

Prilikom rešavanja problema sportskih objekata, kao najvažnija, nameću se pitanja: planiranja, evidencije, održavanja, izgradnje, upravljanja i korišćenja.

Planiranje izgradnje sportskih objekata mora da odgovara zahtevima razvoja sporta, usklađenog sa planovima razvoja i izgradnje šire društvene zajednice. Sportski klubovi i savezi bi trebalo da podstiču i predlažu izgradnju sportskih objekata i da sugerišu na prioritete državnim organima. Planovi izgradnje bi trebalo da budu sačinjeni uz konsultacije sa kompetentnim stručnjacima (arhitektama, inženjerima, dizajnerima, lekarima, sportskim organizacijama i dr). Građevinske planove trebalo bi zasnovati na aktuelnim i budućim potrebama za upražnjavanjem sportskih aktivnosti, uzimajući u obzir trend priraštaja stanovništva, socijalno-ekonomski trend i promene u socio-kulturnom okruženju. Sportske dvorane, tereni, plivališta i klizališta moraju biti lako dostupni korisnicima svih doba, bez obzira na stanje njihovog zdravlja (na primer hendikepiranim ili starijim) i dostupni tokom svih godišnjih doba, kao i da budu smešteni u područjima koja podstiču poboljšanje zdravlja. Pri odabiru mesta i načina izgradnje zatvorenih sportskih objekata valja uzeti u obzir dugoročne potrebe u pogledu korišćenja i održavanja objekata.

Jedinstvenom evidencijom sportskih objekata neophodno je doći do podataka o zadovoljenju potreba sporta za objektima, kao i o neophodnosti i svrsishodnosti izgradnje novih prostornih sadržaja. Demografska slika i tradicionalni sportovi u pojedinim opštinama i gradovima su pokazatelji koji navode kakve i kolike sportske objekte je opravdano graditi u pojedinim mestima.

Kategorizacija sportskih objekata je od izuzetnog značaja kad je u pitanju izrada strategije. Na teritoriji AP Vojvodine postoji široka lepeza sportskih objekata za koje je, pre svega, neophodno rešiti pitanje imovinsko pravnih odnosa kako bi se pronašli modeli njihovim upravljanjem. Prilikom kategorizacije sportskih objekata važno je da se striktno definišu sledeće kategorije:

1. Kapitalni objekti od interesa za AP Vojvodinu
2. Kapitalni objekti od interesa za lokalnu samoupravu i razvoj vrhunskog i kvalitetnog sporta

3. Objekti od interesa za razvoj određenog sporta ili grupe sportova (polivalentni objekti)
4. Objekti od interesa za klubove.

U skladu sa kategorizacijom objekata, rešavanjem imovinsko pravnih odnosa i primenom novih zakonskih rešenja došlo bi se do mogućnosti lakšeg rešavanja potreba sportskih organizacija za ispunjenje svojih planova trenažnog rada i takmičenja. Na osnovu strateškog opredeljenja lokalne samouprave, pojedine sportske organizacije bi trebalo da dobiju pravo na korišćenje sportskih objekata bez nadoknade, a troškove zakupa bi snosila lokalna samoprava na osnovu razrađenih kriterijuma.

Upravljanje, održavanje i korišćenje sportskih objekata je veoma važan segment u sportu i to pitanje je neophodno rešiti u najkraćem mogućem roku na osnovu zakonske regulative. Trenutno je u AP Vojvodini većina sportskih objekata u vlasništvu države. Ova strategija bi, između ostalog, trebalo i da odgovori ko će biti vlasnik (titular) objekata i na koji način će njima upravljati.

4.1.2. EMPIRIJSKI PODACI

Rezultati prikupljeni na teritoriji AP Vojvodine (Tabele 4-1, 4-2 i 4-3) omogućavaju upoređivanje aktuelnog sa stanjem utvrđenim pre 25 godina (period od 1981.do 1983. godine). Zbog različite tehnike prikupljanja podataka, bilo ih je moguća samo delimično koristiti. Kompariranje ovih podataka, lokalnoj i pokrajinskoj samoupravi, pruža izvesne strategijske smernice značajne za ulaganje u izgradnju sportske infrastrukture u narednom periodu.

U nastavku rada na izradi strategije razvoja sporta AP Vojvodine neophodno je izraditi studiju slučaja za šest opština u Vojvodini. U istraživanje će ući po dve male, dve srednje i dve velike opštine. Dobijeni podaci će se analizirati i uporediti sa zemljama u okruženju i zemljama Evropske Unije.

Uporedo izradom planirane studije, hitno se mora otpočeti sa izradom jedinstvene baze za evidenciju sportskih objekata, ne samo u odnosu na njihov broj, već i na aktuelno stanje, namenu i isplativnost. Kvalitetu ove elektronske baze doprinelo bi i donošenje Pravilnika o evidenciji sporskih objekata u AP Vojvodini.

Tabela 4-1 – Broj objekata po opštinama 80-ih godina prošlog veka i u 2007.

Rb	Opština	1980.	2007.
BAČKA			
1	Ada	13	23
2	Apatin	5	35
3	Bač	-	30
4	B. Palanka	36	39
5	B. Topola	31	54
6	B. Petrovac	7	27
7	Bečej	23	43
8	Kanjiža	23	22
9	Kula	26	28
10	Mali Idoš	12	17
11	Novi Sad	135	183
12	Odžaci	27	54
13	Senta	24	19
14	Sombor	31	80
15	Srbobran	9	17
16	Subotica	47	93
17	Temerin	10	15
18	Titel	10	10
19	Vrbas	30	36
20	Žabalj	11	11
BANAT			
21	Alibunar	29	31
22	Bela Crkva	20	47
23	Čoka	13	19
24	Kikinda	38	37
25	Kovačica	16	18
26	Kovin	23	48
27	Nova Crnja	12	17
28	Novi Bečej	8	27
29	N. Kneževac	19	18
30	Opovo	4	12
31	Pančevo	50	69
32	Plandište	12	31
33	Sečanj	14	25
34	Vršac	43	63
35	Zrenjanin	68	102
36	Žitište	19	34
SREM			
37	Beočin	12	26
38	Indija	27	53
39	Irig	12	16
40	Pećinci	19	40
41	Ruma	26	60
42	Sr. Karlovci	3	5
43	Sr. Mitrovica	58	64
44	St. Pazova	25	42
45	Šid	30	43
	UKUPNO =	1158	1831

Tabela 5-2 – Broj objekata po opštinama u 2007. godini (vrste i tipovi)

Opštine	Školski tereni	Sale/hale	Bazeni	Sportski centri	Stadioni	Otvoreni objekti	Kuglane	Streljane	Tenis	Ukupno
Ada	6	7	1	2	1	2	1	-	3	23
Apatin	16	4	1	2	5	4	-	-	3	35
Bač	16	5	-	-	8	1	-	-	-	30
Bačka Palanka	20	7	-	2	9	1	-	-	-	39
Bačka Topola	14	12	1	1	18	6	2	-	1	55
Bački Petrovac	10	7	1	-	4	-	-	-	5	27
Bečej	20	9	2	1	5	4	1	-	1	43
Kanjža	4	4	-	-	9	1	2	1	1	22
Kula	7	12	-	8	1	-	-	-	-	28
Mali Idoš	3	4	3	-	3	4	-	-	-	17
Novi Sad	80	44	3	15	6	14	2	7	12	183
Odžaci	16	12	2	3	9	6	2	1	3	54
Senta	5	8	2	-	2	-	1	-	1	19
Sombor	22	23	4	-	13	6	4	4	4	80
Srbobran	7	6	-	-	3	-	-	-	1	17
Subotica	26	27	3	8	1	15	5	4	4	93
Temerin	6	4	-	-	4	1	-	-	-	15
Titel	-	2	-	-	6	2	-	-	-	10
Vrbas	12	10	1	1	6	3	-	-	3	36
Žabalj	1	6	-	-	4	-	-	-	-	11
Alibunar	10	8	1	1	10	1	-	-	-	31
Bela Crkva	18	5	2	-	16	3	2	-	1	47
Coka	6	4	-	-	7	1	-	1	-	19
Kikinda	4	21	4	4	1	1	-	-	2	37
Kovačica	5	8	-	-	4	-	1	-	-	18
Kovin	16	14	-	2	8	5	1	1	1	48
Nova Crnja	4	5	1	-	4	2	-	-	1	17
Novi Bečej	10	5	-	3	4	2	1	-	2	27
Novi Kneževac	6	3	-	3	6	-	-	-	-	18
Opovo	4	4	-	-	4	-	-	-	-	12
Pančevo	25	25	3	1	12	2	-	1	-	69
Plandište	10	3	1	-	10	4	3	-	-	31
Sečanj	13	7	-	-	4	1	-	-	-	25
Vršac	10	16	-	1	19	13	1	1	2	63
Zrenjanin	42	31	2	5	10	5	3	1	3	102
Žitište	2	11	-	-	12	9	-	-	-	34
Beočin	4	4	-	1	6	10	-	-	1	26
Indija	15	14	1	2	9	5	2	3	2	53
Irig	4	2	1	1	7	-	-	-	1	16
Pećinci	6	6	-	-	15	12	-	-	1	40
Ruma	18	17	-	1	18	6	-	-	-	60
Sr.Karlovi	1	1	-	-	-	2	-	1	-	5
Sr.Mitrovica	21	18	-	-	19	4	-	1	1	64
Stara Pazova	9	11	-	-	10	8	-	2	2	42
Šid	13	9	-	1	22	-	-	-	-	45
UKUPNO	567	465	40	69	354	166	34	29	62	1786

Tabela 5-3 – Noviji komparativni parametri analizirani po opštinama

Opštine	Broj stanovnika	Broj naselj. mesta	Suma objekata	Prosek po naselj. mestu
Novi Sad	299,294	16	183	11.44
Bečej	40,987	5	43	8.60
Apatin	32,813	5	35	7.00
Bački Petrovac	14,681	4	27	6.75
Pančevo	127,162	11	69	6.27
Odžaci	27,510	9	54	6.00
Vrbas	45,852	6	36	6.00
Ada	18,994	4	23	5.75
Mali Idoš	13,494	3	17	5.67
Srbobran	17,855	3	17	5.67
Novi Bečej	26,927	5	27	5.40
Kovin	39,220	9	48	5.33
Stara Pazova	67,576	8	42	5.25
Bač	16,268	6	30	5.00
Temerin	28,275	3	15	5.00
Sremski Karlovci	8,839	1	5	5.00
Subotica	148,401	19	93	4.89
Indija	49,609	11	53	4.82
Kula	48,306	6	28	4.67
Zrenjanin	132,051	22	102	4.64
Sombor	97,263	19	80	4.21
Senta	25,619	5	19	3.80
Ruma	60,000	16	60	3.75
Kikinda	67,000	10	37	3.70
Bačka Topola	38,245	16	54	3.38
Bela Crkva	20,367	14	47	3.36
Beočin	16,086	8	26	3.25
Alibunar	22,594	10	31	3.10
Žitište	20,399	11	34	3.09
Bačka Palanka	60,966	13	39	3.00
Novi Kneževac	12,975	6	18	3.00
Opovo	11,384	4	12	3.00
Žabalj	27,513	4	11	2.75
Vršac	54,369	23	63	2.74
Pećinci	21,000	15	40	2.67
Sremska Mitrovica	85,328	24	64	2.67
Kovačica	27,860	7	18	2.57
Sečanj	16,296	10	25	2.50
Čoka	13,832	8	19	2.38
Šid	38,973	19	43	2.26
Nova Crnja	12,705	8	17	2.13
Plandište	13,377	15	31	2.07
Kanjiža	27,510	11	22	2.00
Titel	17,050	6	10	1.67
Irig	12,329	11	16	1.45
UKUPNO =	2,025,154	449	1783	3.97

4.2. KAPACITETI ZA PRIMENU SPORTSKE DIJAGNOSTIKE

Imajući u vidu sve veće sportske zahteve i rezultate koji istovremeno povećavaju značaj nauke i tehnologije, konkurentnost je moguće održati samo superiornijom tehnologijom, koja uključuje visoke ciljeve, vrhunsku organizaciju i upravljanje.

Savremeni sport, kao društvena delatnost, u ovom trenutku je usmerena u tri pravca: (1) prema maksimalnom usavršavanju sposobnosti u cilju postizanja vrhunskih sportskih rezultata, (2) prema kvalitetnijem načinu života (rekreacija, fitness) i (3) prema tržištu, ekonomiji i biznisu. Sve ovo podrazumeva razvoj i korišćenje savremenih tehnologija i strukturne promene organizacije. Sport u AP Vojvodini karakteriše nedovoljna organizovanost klubova i granskih saveza. Poseban problem je stručno upravljanje trenažnim procesima, od najmlađih selekcija, gde se vrši usmeravanje za određeni sport, do vrhunskih sportista. Da bi upravljanje bilo optimalno i visoko efikasno mora se bazirati na redovnoj dijagnostici, kontroli i praćenju svih dominantnih faktora odgovornih za postizanje visokih ciljeva.

Pokrajinski zavod za sport sa svojom aparaturom i raspoloživim kadrom, ni malo ne zaostaje za sportskim centrima u okruženju. Trenutno u potpunosti odgovara zahtevima i potrebama sportista sa teritorije AP Vojvodine. Osim Zavoda za sport, u AP Vojvodini izvesnim tehničkim kapacitetima raspolažu i tri visokoškolske ustanove: Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja, Medicinski fakultet i Fakultet za sport i turizam. Ovde je dat popis diagnostičkih instrumenata kojima raspolažu ove četiri pomenute referentne kuće.

Pokrajinski zavod za sport raspolaže sledećim instrumentima za dijagnostiku statusa funkcionalnih i motoričkih sposobnosti:

1. Aparatura za merenje dinamometrijske sile (ruku i ramenog pojasa, opružača trupa, pregibača trupa, opružača nogu) – elektronski dinamometar, sonda od 200 kg, sonda od 1000 kg, softverska podrška. Tačnost uređaja $\pm 2\%$
2. Aparatura za merenje eksplozivne snage – Modifikovan Abalakov instrument i tenziometrijska platforma sa softverskom podrškom
3. Elektronski uređaj za merenje brzine reakcije EI "Nikola Tesla"
4. Kaliperi tipa John-Bull
5. Elektronska vaga za merenje telesne težine
6. Klizni nonijusi za merenje longitudinalnih i transverzalnih dimenzija
7. Elektronski Body Mass Analyser MALTRON BF-906

8. Izokinetički dinamometar PRIMA DOC
9. Trokanalni EKG uređaj
10. Gasni analizator COSMED Quark b²
11. Tredmil za trčanje COSMED T-150 MED
12. Bicikl ergometar MONARK 839E
13. Bicikl ergometar KETLER
14. Monitori srčane frekvence POLAR S610 sa odgovarajućim softverom
15. Laktat analizator ACCUTREND

Medicinski fakultet (Katedra za fiziologiju i fiziologiju sporta) raspolaže sa laboratorijom koja ima praktičnu primenu u nastavi, a za namenu u sportskoj dijagnostici od značaja je sledeća aparatura:

1. Bicikl ergometar (ne zadovoljava zahtevani standard)
2. Veslački ergometar
3. Laktat analizator

Fakultet sporta i fizičkog vaspitanja u Novom Sadu raspolagao je laboratorijom koja je svojevremeno imala primenu u nastavi i naučno istraživačkoj praksi. Danas je ta aparatura u veoma lošem stanju i potpuno je neupotrebljiva. Radi se o sledećem:

1. Tredmil traka za trčanje (nije u funkciji)
2. Gasni analizator za direktno merenje potrošnje kiseonika (nije u funkciji)
3. Monitori srčane frekvencije Polar Accurex.

Fakultet za sport i turizam (tims.), kao najmlađa visokoškolska institucija u Pokrajini koja edukuje kadar za rad u sportu, uporedo sa pisanjem ovog elaborata registrovala je svoju istraživačku laboratoriju u kojoj će u narednom periodu biti realizovni svi postupci antropometrije, funkcionalne i psihološke dijagnostike. Laboratorija poseduje savremenu aparaturu među kojom su najvredniji:

1. Tredmil sa gasnim analizatorom za direktnu procenu potrošnje kiseonika
2. Body Composition Analyzer za procenu telesne kompozicije
3. Platformu sile za procenu miogenih svojstava u dinamičkim uslovima
4. Pulsmetre za telemetrijski monitoring elementarnih srčanih funkcija

4.3. OSVRT NA IZDAVAČKU DELATNOST U SPORTU

Izdavaštvo je značajan razvojni segment svih društvenih. Pisana reč omogućava čuvanje dragocenih znanja i neprekidni protok naučne misli. Otuda sva razvijena društva veliku pažnju posvećuju stručnoj i naučnoj publicistici. Ta teritoriji Vojvodine odavno se neguje tradicija

pisane reči u sportu. Za poslednjih nekoliko decenija objavljen je veći broj monografija, stručnih knjiga, udžbenika i sportskih časopisa. Novija istraživanja (Došenović, 2007), međutim pokazuju da stanje izdavaštva i nivo korišćenja sportske literature u Pokrajini nije na zavidnom nivou. Ove tvrdnje ne odnose se toliko na broj naslova (bibliografskih jedinica) koje se objavljuju na godišnjem nivou, koliko na upotrebnu vrednost tih pisanih izvora i na nivo korišćenja literature od strane stručnjaka i sportskih radnika.

Radi veće sistematičnosti, izdavačka delatnost je na ovom mestu sagledana sa tri aspekta: (1) Nauka u sportu i publikacija naučnih radova, (2) Sportska beletristika i organizacija izdavaštva i (3) Pristupnost sportske tematike na internetu.

Nema sumnje da se kvalitet sporta, između ostalog meri i kroz ulaganja u naučni rad i objavljivanje referentnih radova. Neke od ovih aktivnosti donekle se realizuju kroz konkurse Sekretarijata za nauku i tehnologiju AP Vojvodine, ali interno i pri Fakultetu sporta i fizičkog vaspitanja, Fakultetu za sport i turizam i Pokrajinskom zavodu za sport. Izvestan doprinos u tom pravcu daju i individualna ostvarenja naučnih radnika u sportu. Ali, kada se neki projekat istraživačkog rada ostvari, obično ostane evidentiran samo unutar kompetentne grupe, odgovornih pojedinaca odnosno istraživača. Publikacija takvih radova je vrlo retka i da nema povremenih naučnih savetovanja, šira javnost teško da bi znala za rezultate tih istraživačkih projekata. Zato bi izvesna finansijska sredstva usmerena za naučna istraživanja u AP Vojvodini trebalo izdvojiti i za publikovanje dostignuća naučnog rada. Osim toga, važno je pronaći način kako ove publikacije približiti svim akterima u sportu.

U Srbije je postojala posebna institucija koja se bavila sportskim izdavaštvom – Sportska knjiga. Trenutno je ova delatnost svedena na mogućnost internog publikovanja pojedinih institucija na nivou pokrajine (dva Fakulteta, Pokrajinski zavod, Sportski savezi i sl.) Posle kriznih vremena s kraja prošloga veka, centralno izdavaštvo je izostalo. U pojedinim segmentima organizovanja sporta na nivou AP Vojvodine, istina, postoji mogućnost za štampanje udžbenika, priručnika, zbornika i sličnih neperiodičnih publikacija, ali uz često investiranje nenamenskih sredstava.

Imajući na umu navedene činjenice, kao dominantni problemi koje bi trebalo rešiti u narednom periodu su:

1. Utvrditi ko i kako će voditi centralnu problematiku izdavanja sportskih publikacija u AP Vojvodini (odrediti posebno izdavaštvo, utvrditi kompetencije i širinu delovanja)
2. Na koji način podsticati svaku parcijalnu težnju publiciranja, koje interne publikacije, ali i kakva kontrola, recenziranje i evidencija takvog izdavaštva
3. Neophodno je razmotriti problematiku stručne periodike, časopisa (kakav časopis, koji izdavači, kakav obim i sadržaj). Čini se opravdanim razmotriti i mogućnost štampanja popularnog sportskog časopisa (nedeljnika)
4. Naći mogućnosti za individualne publikacije o aktuelnoj sportskoj oblasti (na primer: grantovi, konkursi, interventna pomoć...).

Iznetu problematiku bilo bi dobro sagledati i kroz mogućnosti aplikacije interneta. Naime, svaka akumulacija informacija danas može biti znatno olakšano uz korišćenje modernih sredstava komunikacije. Zato je potrebno da se, u skladu sa standardima za komunikaciju putem interneta, sagledaju potrebe i mogućnosti izdavačke delatnosti, te da se na ovaj način učini dostupnom širokoj čitalačkoj publici.

Kada se analiziraju prateće sportske aktivnosti, nezaobilazno je i sportsko novinarstvo. Opšta je ocena da je ono danas ne nezadovoljavajućem nivou. Sportsko novinarstvo se mora postaviti na sasvim drugačije osnove i uvesti red u ovo područje. Poput zalaganja da u sportu rade stručni i obrazovani kadrovi, tako bi se i kroz udruženje novinara trebalo za veći kvalitet sportskog novinarstva i permanentno edukovanje novinara specijalista, bilo da je reč o pisanim ili elektronskim medijima.

4.4. ZAPAŽANJA I PREPORUKE

Sagledavanjem glavnih infrastrukturnih elemenata vezanih za sportske objekte, raspoložive kapacitete za sportsku dijagnostiku i izdavačku delatnost, teško je ovom području dati pozitivnu ocenu. Dugogodišnje odsustvo planskog ulaganja u sportske objekte, nebriga o naučno-istraživačkoj delatnosti i kaos na izdavačkom tržištu stvorili su niz problema koji se u najkraćem mogu svesti na sledeće:

- Nedostatak bazične evidencije sportskih objekata sa svim neophodnim podacima

- Izuzetno mala ulaganja u sportsku infrastrukturu u poslednjih 15 godina
- Nedostatak savremenih bazena, dvorana sa opremom za sportsku gimnastiku i atletskih borilišta, što onemogućava razvoj bazičnih sportova
- Većina objekata je tehnički i tehnološki zastarela što uzrokuje skupoću u održavanju i zagađenje prirodne sredine
- Nedovoljna ili potpuni izostanak budžetske podrške u održavanju sportskih objekata
- Postojeći resursi se ne koriste na funkcionalan i planski način
- Nerešeno pitanje vlasništva sportskih objekata
- Sportska dijnostika se ne koristi u dovoljnoj meri
- Nedovoljna izdavačka delatnost iz domena sporta
- Nepristupačnost stručno-naučnih radova širem broju korisnika
- Neiskorištenost interneta kao neograničenog sredstva moderne komunikacije i razmene informacija iz područja sporta
- Sportskim novinarstvom se bavi mnogo neškolovanog kadra, bez osnovnih znanja o sportu i fizičkom vaspitanju.

S ciljem da se poboljša stanje infrastrukturnih elemenata u sportu AP Vojvodine, za društvenu raspravu pripremljeni su sledeći predlozi:

- Ustrojiti elektronsku bazu podataka o sportskoj infrastrukturi i zadužiti ustanovu sa zakonskom obavezom vođenja evidencije
- Pripemiti kratkoročne i dugoročne planove ulaganja u sportsku infrastrukturu na osnovu analiza o trenutnom stanju,
- Utvrditi normative i kriterijme za izdavanje sportskih objekata
- Rešiti pitanje vlasništva sportskih objekata
- Dijagnostičke centre približiti sportskim klubovima, sportistima, roditeljima, deci,
- Uvesti više reda u sportsko izdavaštvo
- Približiti naučno stručne radove što većem broju korisnika
- Raditi na popularizaciji Interneta kao medija budućnosti
- Intenzivirati saradnju sa Udruženjem novinara i sprovoditi redovnu edukaciju novinara.